

Pracovná skupina pre Spoločnú poľnohospodársku politiku, 13. januára 2020

Zhrnutie správy zo zasadnutia:

SPP po roku 2020, aktuálny stav, prezentácia chorvátskeho predsedníctva (Jakša Petrić)

Motto chorvátskeho (HR) predsedníctva znie Silná Európa v období zmien. K SPP zatiaľ neprijali svoju pozíciu Rada ani Parlament, a to aj kvôli podobe budúceho Viacročného finančného rámca (VFR). Kľúčovými prioritami poľnohospodársko-rozpočtových tém budú Zelená dohoda pre Európu a stratégia Z farmy na vidličku.

Čo sa týka SPP, podľa HR predsedníctva by mal byť rozpočet SPP zachovaný, nepodporia jeho zníženie, podporujú malé farmy, mladých poľnohospodárov a poľnohospodárske organizácie.

Aj v následnej diskusii HR zástupca hovoril o zásadnom význame rodinných fariem (o definícii rodinnej farmy by sa malo rokovať v júni 2020 v Splite) a podporil redistributívne platby ako vhodný nástroj pre členské štáty, ktorým nevyhovuje zastropovanie priamych platieb. O týchto otázkach (aj o škrtoch v rozpočte) rozhodnú premiéri členských štátov. K rozpočtu ďalej uviedol, že Rada nedosiahla v decembri žiadny pokrok, preto bude HR paralelne pracovať na pravidlách pre prechodné obdobie, VFR aj SPP. Pri prechodnom období treba vyriešiť jeho financovanie a dĺžku trvania. Pri SPP bude HR usilovať o dosiahnutie všeobecnej dohody v závere svojho predsedníctva, situácia v Parlamente je však úplne neprehľadná.

K Zelenej dohode pre Európu zatiaľ neprebehla žiadna zásadná debata, zverejnenie stratégie Z farmy na vidličku by malo byť na jar.

Na otázku sekretariátu, či sa HR plánuje venovať otázke sekvestrácie uhlíka v poľnohospodárskych pôdach, HR zástupca uviedol, že viazané priame platby sú dôležitým nástrojom pre vidiecke oblasti a ich benefity sú preukázateľné, no na druhej strane môžu narušať jednotný trh, čomu treba predchádzať. Diskusie v Rade sa aktuálne vedú od úplného zákazu priamych viazaných platieb až po podporu ich navýšenia na 25 %. Takisto otázka zachovania krízovej rezervy je viazaná na výšku rozpočtu.

Prechodné ustanovenia, prezentácia Michaela Niejahra (DG AGRI) a diskusia

Podľa Michaela Niejahra je potrebné ustanoviť pravidlá pre prechodné obdobie čím skôr, aby bolo zaistené kontinuálne poskytovanie platieb poľnohospodárom. Mali by zostať platné staré pravidlá s novým rozpočtom. Štáty, ktoré nemajú dostatok financií, by si mohli predĺžiť programy rozvoja vidieka až do 31. 12. 2021. Ak by programy predĺžené neboli, nevyčerpaná čiastka by sa preniesla do obdobia 2022 – 2025. Prioritou Komisie je vyčerpať financie zo starého rozpočtu a až po jeho dočerpaní bude môcť členský štát začať čerpať z nového rozpočtu. Systém SAPS by mal byť predĺžený do roku 2021. Po roku 2020 by nemali byť predĺžené prechodné štátne podpory, niektoré štáty ale už teraz žiadajú Radu o ich opätovné zavedenie do roku 2027. Návrh stanoviska týchto štátov bude prerokovávaný v Rade ministrov. K návrhu Spoločnej organizácie trhov uviedol, že aktuálne sa diskutuje o programoch v sektore ovocia a zeleniny, veľa krajín podporuje ich zachovanie.

Diskusia: Zástupcovia IT, SE, DE a NL podporili dvojročné prechodné obdobie, AT podporuje jednorročné. PT zástupkyňa informovala, že v PT sa nerealizuje program LEADER, preto sa informovala o možnosti realokovať jeho prostriedky na AEKO opatrenia. Zástupca DG AGRI vo svojej

reakcii uviedol, že regióny, ktoré nevyčerpajú všetky prostriedky do 2021, budú môcť využiť pravidlo $n+3$, nebude však umožnený žiadny transfer prostriedkov v rámci rozpočtov 2014 – 2020 a 2021 – 2027. Noví poľnohospodári budú môcť požiadať o dotácie, počas prechodného obdobia budú platiť staré pravidlá. K programu LEADER uviedol, že v návrhu SPP 2020+ je navrhnuté vyčleniť naň 5%.

SPP po roku 2020, aktuálny stav legislatívneho procesu

Výbory AGRI a ENVI sa dohodli na zozname článkov, ktoré budú opätovne otvorené. Budú to články, ku ktorým má ENVI prenesené právomoci a niektoré iné (Skutočný poľnohospodár, alokácie pre jednotlivé opatrenia v oboch pilieroch vrátane priamych viazaných platieb a nástroje riadenia rizík). Snahou je schváliť stanovisko počas plenárneho zasadnutia v júni 2020.

Sekretariát ďalej prezentoval návrhy pozmeňujúcich návrhov, ktoré by mali byť opätovne predložené Európskemu parlamentu (priložené ako samostatná príloha k zápisu v českom jazyku):

Strategické plány:

Čl. 4 Definícia skutočného poľnohospodára: Copa a Cogeca spracovali pozmeňovací návrh na jeseň 2019. FR neuspelo s doplnením kritéria veku, reprezentanti AT, SE, DE, CZ podporujú dobrovoľnú definíciu skutočného poľnohospodára, IT konštatovalo, že by členské štáty mali mať v implementácii definície maximálnu flexibilitu, zástupca ES poukázal na nutnosť vylúčiť z obmedzenia multiaktívnych poľnohospodárov. Sekretariát uviedol, že podporuje zavedenie silnej definície skutočného poľnohospodára, no členské štáty by si ju mohli flexibilne upraviť.

Čl. 11 Podmienenosť: Sekretariát navrhuje vylúčiť z pravidiel podmienenosti ekologické poľnohospodárstvo.

Čl. 28 Ekoschémy: Sekretariát navrhuje podporiť ekoschémy týkajúce sa pohody zvierat, podporuje aj požiadavku DG AGRI, aby ekoschémy nemali formu iba platieb na plochu.

Čl. 43 Sektorové intervencie: Sekretariát k nim navrhuje zaradiť aj beznákladové environmentálne akcie.

Čl. 51 – 54 Víno: Sekretariát navrhuje doplniť prispôsobenie sa klimatickým zmenám a ďalšie drobné úpravy.

Čl. 65 AEKO opatrenia: Sekretariát vychádza z vlnajších návrhov.

Čl. 70 Nástroje riadenia rizík: Podľa sekretariátu by mali byť povinné, AT navrhuje zmenu znenia „Members States shall grant support“ na „Member States may grant support“ (tzn. dobrovoľnosť namiesto povinnosti).

Čl. 86 Finančné alokácie: Návrh sekretariátu je napr. odstrániť povinnú 5%-nú alokáciu na program LEADER, vyčleniť 60% na BISS platby a zachovať schému pre priame viazané platby min. 13+2%.

Čl. 90 Presuny medzi piliermi: Podľa návrhu by presuny nemali byť nadmerné, mali by byť limitované percentuálnym podielom 7,5% medzi piliermi.

Príloha I Indikátory: Pozícia z minulého roka.

Príloha III Pravidlá podmienenosti: Pozícia z minulého roka:

GAEC 8: Návrh PT pozmeniť definíciu rotácie plodín, DE ju navrhuje presunúť do ekoschémy.

GAEC 9: Sekretariát navrhuje do EFAs zaradiť aj prvky, ktoré majú vysoký potenciál ukladať uhlík

do pôdy.

Spoločná organizácia trhu

Čl. 75: Sekretariát doplnil med, konope, ryžu a včelárske výrobky.

Príprava lobistických akcií týkajúcich sa predpisov prechodného obdobia a SPP

Spravodajkyňa pre stanovisko k prechodnému obdobiu Elsi Katainenová (FI, Renew Europe) predloží svoj návrh 28. 1. 2020, vo výbore AGRI by sa stanovisko mohlo schváliť v apríli a na plenárnom zasadnutí v júni. Členské organizácie by mali aktívne kontaktovať europoslancov, pripomienky môžu posilať sekretariátu.

Informácie o Zelenej dohode pre Európu a o stratégii Z farmy na vidličku

Komisia v nasledujúcom mesiaci plánuje začať verejnú konzultáciu k už predstavenej Zelenej dohode pre Európu, sekretariát vypracoval časovú os plánovaných aktivít súvisiacich s dohodou a aktuálne pripravuje zoznam pracovných skupín, ktoré budú zodpovedné za tvorbu komplexného stanoviska k dohode. Zverejnenie stratégie Z farmy na vidličku sa oneskorí z dôvodu presunutia kompetencií v rámci Komisie (z DG SANTE na kabinet generálneho tajomníka Komisie).

Rôzne

Dňa 7. 2. 2020 sa bude konať mimoriadne zasadnutie skupiny CDG pre SPP, ktorého témou bude Zelená dohoda pre Európu. CDG prebehne súbežne s CDG pre rozvoj vidieka.